

تربیت الگو محور

روش الگویی در تربیت نوجوان در سیره

معصومان (علیهم السلام)

www.ketab.ir

نویسنده:

صدیقه غفوری

غفوری، صدیقه، ۱۳۶۵-	سرشناسه
تربیت الگو محور: روش الگویی در تربیت نوجوان در سیره معصومان علیهم السلام / نویسنده صدیقه غفوری.	عنوان و نام پدیدآور
یزد، اندیشه کویر، ۱۴۰۰.	مشخصات نشر
۱۸۰ ص. ۲۱/۵×۱۴/۵ س.م.	مشخصات ظاهری
۶-۷-۹۷۸-۶۲۲-۷۷۴۳	شابک
فیبا	وضعیت فهرست نویسی
روش الگویی در تربیت نوجوان در سیره معصومان علیهم السلام.	عنوان دیگر
نوجوانان -- جنبه های مذهبی -- اسلام	موضوع
Teenagers -- Religious aspects -- Islam	موضوع
تربیت خانوادگی -- جنبه های مذهبی -- اسلام	موضوع
Domestic education -- Religious aspects -- Islam*	موضوع
نوجوانان -- راه و رسم زندگی -- جنبه های مذهبی -- اسلام	موضوع
Teenagers -- Conduct of life -- Religious aspects -- Islam	موضوع
جوانان مسلمان -- راه و رسم زندگی	موضوع
Muslim youth -- Conduct of life	موضوع
چهارده معصوم -- سرگذشتنامه	موضوع
Fourteen Innocents of Shiite -- Biography	موضوع
۸۴۶۵۵۵۲	رده بندی کنگره
۲۰۱۴۸۳	رده بندی دیویی
۸۴۶۵۵۵۲	شماره کتابشناسی ملی
فیبا	اطلاعات رکورد کتابشناسی

www.ketab.ir

توجه: کلیه حقوق مادی و معنوی این اثر متعلق به نویسنده بوده و هر گونه کپی برداری، تهیه جزوه، نشر الکترونیکی و سایر اعمالی که حقوق نویسنده و ناشر را نقض نماید طبق قانون حمایت از حقوق مولفان، جایز نبوده و پیگرد قانونی دارد.

تربیت الگو محور (روش الگویی در تربیت نوجوان در سیره معصومان علیهم السلام)	
نگارنده	صدیقه غفوری
طرح جلد و صفحه آرا	محمد مهدی میرزایی
شابک	۹۷۸-۶۲۲-۷۷۴۳-۰۶-۷
نوبت چاپ	اول، ۱۴۰۰
شمارگان	۱۰۰۰ جلد
قیمت	۶۰,۰۰۰ تومان

فهرست مطالب

۱۱	مقدمه
۱۳	فصل اول: مفهوم شناسی
۱۵	گفتار اول: مفاهیم
۱۵	۱- مفهوم روش
۱۶	۲- مفهوم الگو
۱۶	۳- مفهوم روش الگویی
۱۷	۴- مفهوم سیره
۲۱	۵- مفهوم تربیت
۲۳	۶- مفهوم اخلاق
۲۶	۷- مفهوم اسوه
۲۸	۸- مفهوم نوجوان و صغیر
۲۹	گفتار دوم: اهمیت تربیت و مخاطب و روش الگویی
۲۹	۱- اهمیت تربیت
۳۳	۲- مخاطب شناسی
۳۵	۳- اهمیت روش الگویی
۳۹	گفتار سوم: ویژگی های جوان و نوجوان
۳۹	۱- اهمیت مخاطب شناسی
۴۳	۲- ویژگی های نوجوان و جوان
۴۳	الف) کنجکاوی

۴۳ (ب) زیبایی دوستی

۴۳ (ج) برستش

۴۳ (د) بداع و نوآوری

فصل دوم: شرایط اثر گذاری روش الگویی..... ۴۵

۴۷ گفتار اول: خود الگو

۴۸ ۱-عالم بودن

۵۳ ۲-ایمان داشتن

۵۴ ۳-ادب در گفتار و رفتار

۵۸ ۴-آراستگی در زندگی

۶۰ گفتار دوم: اصول و شیوه‌های بیان و انتقال مفاهیم و پیام‌ها

۶۰ ۱-اصل تدریج و تمکن

۶۴ ۲-تسهیل و تیسیر

۶۵ ۳-تداوم و تکرار

۶۶ ۴-فرصت کافی

۶۷ گفتار سوم: مخاطب (نوجوان)

۶۹ مبحث اول: ویژگی‌های الگوپذیر

۷۱ ۱-ایمان

۷۵ ۲-تعقل و تدبیر

۷۷ ۳-بصیرت

۷۸ ۴-تقوا

۸۲ مبحث دوم: نمونه‌های الگوپذیری

۸۲ ۱-رعایت نظافت و بهداشت

۸۳ ۲-تغذیه سالم و کافی

۸۵ ۳-ممنوعیت اسراف

۸۷ ۴-ترغیب به ورزش

۸۸ ۵-ازدواج

۹۱ ۶-حیا، عفت و پاکدامنی

۹۳ ۷-روزه گرفتن برای دوری از انحرافات جنسی

۹۷ فصل سوم: مبانی و اصول روش الگویی

گفتار اول: مبانی روش الگویی..... ۹۹

۱- میل و گرایش به الگوپذیری..... ۹۹

۲- پیروی از چشم..... ۱۰۶

گفتار دوم: اصول حاکم بر روش الگویی..... ۱۱۱

الف- استمرار ارائه الگو..... ۱۱۱

۱- توصیه و سفارش..... ۱۱۱

۲- موعظه..... ۱۱۳

۳- تمثيل..... ۱۱۶

۴- پرهیز از اکراه و اجبار..... ۱۱۸

ب- الگو برداری در جهت رشد و کمال..... ۱۱۹

ج- هماهنگی بین الگو و الگو بردار..... ۱۲۲

گفتار سوم: الگوهای قرآنی..... ۱۲۲

۱- نبی اکرم ﷺ..... ۱۲۴

۲- سایر انبیاء..... ۱۲۹

الف- حضرت ابراهیم علیہ السلام..... ۱۳۱

ب- حضرت موسی علیہ السلام..... ۱۳۳

ج- حضرت هارون علیہ السلام..... ۱۳۴

۳- معصومان علیهم السلام..... ۱۳۵

۴- افراد خاص..... ۱۳۸

الف- همسر فرعون..... ۱۴۰

ب- حضرت مریم علیها السلام..... ۱۴۴

فصل چهارم: کارکردها و آسیب‌های روش الگویی..... ۱۴۷

گفتار اول: کارکرد روش الگویی..... ۱۴۹

۱- ایجاد انگیزه..... ۱۴۹

۲- یادگیری سریع و آسان..... ۱۵۴

۳- یادگیری بادوام و ماندگار..... ۱۵۵

۴- اطمینان به راه درست و راست..... ۱۵۷

مقدمه

یکی از مؤثرترین روش‌های تربیت، روش الگویی است. در این روش فرد، نمونه‌ای عینی را مطلوب خویش می‌گیرد و به شبیه‌سازی دست می‌زند و تلاش می‌کند در همه امور خود را همانند الگوی مطلوب خویش سازد و گام در جای گام او نهد و به او تشبه نماید.

هرکس در زندگی خود، اسوه و پیشوایی دارد که سعی می‌کند خود را به او نزدیک سازد، و پرتویی از صفات او را در درون جان خود ببیند. به تعبیر دیگر، در درون انسان جایی برای اسوه‌ها و قهرمان‌ها است؛ و به همین دلیل، تمام ملت‌های جهان در تاریخ خود به قهرمانان واقعی، و گاه پنداری متوسل می‌شوند، و بخشی از فرهنگ و تاریخ خود را بر اساس وجود آنها بنا می‌کنند؛ در مجالس خود از آنها سخن می‌گویند و آنها را می‌ستایند؛ و سعی می‌کنند خود را از نظر صفات و روحیات به آنها نزدیک سازند. اضافه بر این، اصل «محاکات» (هم‌رنگ شدن با دیگران، مخصوصاً افراد پرنفوذ و با شخصیت) یکی از اصول مسلم روانی است. مطابق این اصل، انسان کششی در وجود خود به سوی هماهنگی و هم‌رنگی با دیگران (مخصوصاً با قهرمانان) احساس می‌کند؛ و به همین علت، به سوی اعمال و صفات آنان جذب می‌شود. این جذب و انجذاب، در برابر افرادی که انسان نسبت به آنها ایمان کامل دارد، بسیار نیرومندتر و

جذاب تر است.

پس یکی از روش های مؤثر در تعلیم و تربیت اخلاقی ارایه الگوهای اخلاقی مناسب است و این را به عنوان یکی از کارکردهای برجسته دین در قلمرو اخلاق می توان برشمرد. متون دینی مشحون و مملو است از داستان و سرگذشت کسانی که به نوعی الگوی اخلاقی اند و یکی از نقش های اصلی پیامبران و اولیاء دین، این است که در رفتار و گفتار خود چنین الگویی را ترسیم کنند. کار انبیاء و اولیاء به آموزش تئوریک ارزشها و فضایل اخلاقی محدود نمی شود. اینان علاوه بر آموزشهای تئوریک در قلمرو اخلاق، فضایل اخلاقی را در وجود و رفتار خود تجسم می بخشیده اند.

در قرآن کریم و روایات به روش الگویی زیاد اشاره شده است؛ مثلاً خداوند در آیه ای مسلمانان را به پیروی از ابراهیم علیه السلام و یارانش، به عنوان یک «اسوه حسنه» و «الگوی زیبا و پر ارزش» دعوت کرده، می فرماید: «در زندگی ابراهیم و کسانی که با او بودند اسوه خوبی برای شما وجود داشت در آن هنگام که به قوم مشرک خود گفتند: ما از شما و آنچه غیر از خدا می پرستید بیزاریم!» (فَدَاكَانِ لَكُمْ أُسْوَةٌ حَسَنَةٌ فِي إِبْرَاهِيمَ وَالَّذِينَ مَعَهُ إِذْ قَالُوا لِقَوْمِهِمْ إِنَّا بُرَاءُ مِنْكُمْ وَمِمَّا تَعْبُدُونَ مِنْ دُونِ اللَّهِ). (ممتحنه، آیه ۵) بدیهی است این امر ممکن است در کارهای خوب باشد یا کارهای بد؛ به همین دلیل، در آیه مورد بحث تعبیر به اسوه حسنه شده؛ یعنی، کار حضرت ابراهیم علیه السلام و یارانش سر مشق خوبی برای شما بود، چرا که آنها پیوندهای ظاهری و مادی را با قومشان به خاطر گسستن پیوندهای توحیدی و اعتقادی قطع کردند.

در این کتاب روش الگویی در تربیت نوجوانان با توجه به سیره معصومان علیهم السلام و همچنین با توجه به آیات و روایات و نظرات علما و محققان مورد بررسی قرار گرفته است.